

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 25. Puteus altus est. Tres perpendas aqua terrenæ conditiones. Prima quòd haustu sit difficilis, vt experti sunt duo nobiles.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

IX.
Dicendū
stipem
neganti:
Sicives
&c.

Quotiescumque video quod accedentem, & stipem mendicantem, asperneris, vel te subducas, vel asperè nimis foras elimines, vt mulier hæc Christum, quem aq̄q̄ caliceum rogantem vultu moroso dedignabunda repellit, obiciens ei: *Quomodo tu Iudæus cum sis, bibere à me possis* &c. Tunc postulas elemosynam, cui vires laborando sufficiunt? Tu qui solus es, à me possis, quem tantà grauat familia? Tu profligate, furcifer. Dico tibi apud me ipsum loquens: O Homo *Sicives donum Dei, & quis est, qui dicit tibi, da mihi bibere* &c. Hoc tibi persuadeas, in tui quòd Deus hoc faciat salutem, hunc tibi mittendo pauperem, & eius ore te rogando, quò tibi copiosè beneficiat.

Et loquendo generalius, quando video quòd Deus per os suorum prædicatorum à te flagitat, hominum in te imperantissime vt ieiunes, carnem tuam maceres, à te scortator impurissime, vt viæ illi lubricæ finem tandem imponas aliquando, à te vindictæ sitientissime, vt hæc mortalia remittas odia, à te fenerator, vt te ponderè hæc alienæ raptæque facultatis exoneret, quòd te in profundum demergit inferni; quando intelligo, quòd à te requirit, vt peccata tua confitearis, frequentes stationes, legas rosarium, sacramenta suscipias, te ipsum ad orationem parumper componas, vitæ consideres præsentis vanitatem, & video quòd ad hæc omnia sicut hæc mulier cum vno *Quomodo* respondeatis: quomodo dimittam illam, animæ meæ delictum? Quomodo restituam aliena, pauper ero & mendicus? Quomodo remittam qua me dedecorauit, iniuriam? Quomodo sacramenta frequentabo mille correspondentiis terrenisque implicitis occupationibus? Quomodo me dedam orationi, meis deficiam liceris, meisque negotiis tibi cum Christo respondeo *O mulier* o anima, *si scires donum Dei, & quis est, qui dicit tibi* &c. Si scires quò te favore dignetur Deus & quis est qui tibi de cathedra loquitur, & quàm parum illo indigeat, quòd à te petit, qui eò tantum petit animo vt tibi cedat in utilitatem, *Tu petisses ab eo*, tu eius te pedibus prosterneeres, tu gratiam illam, fauoremque humilis, quò petita possis implere, postulares.

§. 25. Putens, altus est. Tres perpendas a qua terræna conditiones. Prima: quòd haustu sit difficilis, vt experti sunt duo nobiles.

MVtat igitur Christus idioma & à petendo, transit ad promittendum duo 73
quæ diximus adco desiderabilia gratæque mulieribus: sapientiam & diuitias: His cepit mulier promittis intendere, quamque excusat mentem illis inharrens, & quæ petenti contemptim obiecerat. *Quomodo tu Iudæus cum sis, promittenti comicè respondet & humiliter Domine*, & cum tanta audia sibi promitti, capillis occasione apprehendit, & ulterius inquit quæ sint illa, quæ sibi Dominus promittetbat num vera forentan ludicra, licet autem promissa tam magnifica in ore hominis pauperis, fatigati incogiti viderentur incondita deliramenta, verum tamen tantam præferbat suo Christus aspectu gravitatem, vt extremam causeret reuerentiam & venerationem, quem hæc mulier intuens, censuit illum hominem non esse vendendis nugis hifitionem, cuius nec verba, nec loquendi modus tale quid sapient, sed aliquid esse debere Principem non minimum, lauatum, alieno habitu transfiguratum, vnde promittis attentam arripit aurem, respondeatque: *Domine mi vnde tibi hæc*, quæ summa promittis *Domine putens altus est* &c. Amico Deo res agitur: incipit loquens. Deum audire ipse te colliget, familiare est mulieribus ab illis apprehendi, quibus parant auditum. Cepit Eva loquentem audire serpentem, vnde quid tam à conditione mulieris aliquid, & eam nihilominus cepit, & ad iucora pertraxit. O te stultam mulierem, quæ præbes aures ludioni, qui tibi loquitur, qui tibi montes promittit aureos! O te puellam insipientem, quam illum auscultas, qui tibi dignitates, qui montilia, qui mundum promittit muliebrem, care tibi, corruet, O te mulierem insensatam, quæ tertie isti Satanae intentis, quæ velut serpens astuta tibi, vt bonum offert, quod in anima tibi ceder perditionem, apage, discede velociter, Deum audi, o anima, eius verbis intende, perpende quæ tibi spondeat, & hoc tibi persuadeas nihil ab illo promitti, nisi quòd tibi maxime conducit: *Audiam quid loquatur in me, Dominus.*

*Dominus Deus quoniam loquetur pacem in plebem suam, & super sanctos suos. Audite arrigis vana marianæ? O te felicem, loquentem aures sibi, & interrogat: Dominus neque in quo haurias habes, & puteus altus est, unde ergo habes aquam vivam? Numquid tu maior es patre nostro Iacob, qui dedit nobis puteum istum, & ipse ex eo bibit, & filij eius, & pecora eius. Nunc incipit sol ille diuinis radiis suis clarissimis & ardentissimis illuminare frigidis dissoluere, diuinam materē Christas alloquitur grauitate & supremāq; adā meam affabilitate, duoque demonstrat: suæ personæ in se celsitudinem, quæ longè excedebat exterioris habitus præferentiam. Hoc illi verbis istis significat: *O mulier si scires denuum Dei, tibi presentatū in eo quod mihi occurreris, si scires, quis es, qui dicit tibi, da mihi bibere.* Dicitur respondet mulieris obiectioni: *Quomodo tu Iudæus cum sis &c.* Et de se loquitur in tertia persona. *O mulier, quæ Iudaico me cernens habitu, credidisti totiam meam essentiam ad hoc restingi, quasi vens essem ex populo Iudaico vulgaris, salutaris & à seculo aberras, dexterè telum emittentes, si verbum Iudæus abbreviaret, illi primam auferendo syllabam diceretque: *Suomodo tu Deus cum sis bibere à me potes &c.***

ille sponsus declarare & diuinas suas explicare diuitias, & per istius aquas quas mulier præ manibus habebat, & oculis spectabat quā proximè, cœlestes cepit aquas aperire, quas nec oculus vidit, nec auris audiuit, nec potuit cor humanum imaginari, more planè diuino: solet etenim Deus cœlestes nobis proponere cognoscendas diuitias, per illa, quæ hic in terra præ manibus habemus, videmusque quotidie. Conditiones, huius aquæ terrenæ considerando, illis exponit diuinæ gratiæ, donorumque cœlestium aquas, & sicut in orbis principio ex aquis aures eduxit, quæ alas suas ex aquis effluentes super illas cœlum versus tenderent per aera sursum volitando, quæ ex ratione dicuntur: *Volucres cœli*: ita quoque conatur modo ex aquis illis huic mulieri educere intellectum, vt velut aures ad diuinarum ascendant aquarum cognitionem. Et sicut paulo ante per aquas Nicodemum regni cœlorum portam docuerat, illi dicendo: *Nisi quis renatus fuerit ex aqua &c.* Ita modo procedit, per eandem aquas regni cœlestis exponit, proponitque diuitias.

V. Ex terrenis ad cœlestia ascendimus.

Ioan. 4. 31.

3.

11. Mulier, qui fr. Christus ab eo quærit.

73 Q

1. Sicut tunc Christi p. aqua restituit

IV. Quomodo hic à Christo quærit de aqua.

ludic. 13. 17.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

nibus, trochleis, motu manuum viribus & totius corporis adnifu: Sunt similes aquis illius putei, cui occurrit Iacob, ille ipse qui huius Evangelij puteum effoderat, *Vidit puteum in agro tres quo-*

que greges ovium accubantes iuxta eum: nam ex illo adhaerantur pecora: Et os eius grandi lapide claudebatur. Ita ut singula aquae guttae

VIII.
Tres greges, sunt tres hominum species.

1. Ioh. c. 2. 16.

magno confarent labore, Contemplant mundi aquas; Quas sicut & inquirunt tres ovium greges, quas D. Ioannes describit impudici, deliciarum sitientissimi avari, auti cupidissimi, superbi honorum ac dignitatum avidissimi; *Omne quod est in mundo, concupiscentia carnis est, & concupiscentia oculorum, & superbia vita.* Negotium hoc est magne difficultatis, quales requirunt vires ad hec omnia superanda tollendaque impedimenta? Quo labore lucrum habetur denariorum? Quot opus est ad ferias discursibus? Quot negotiis, contractibus, fraudibus, correspondentiis?

Idcirco dixit Christus patri gressu, procedere pecunias, & sollicitudines atque anxietates: *A sollicitudinibus & divitiis.* Si velis igitur a-

quam bibere deliciarum, & in tuam pellicere voluntatem, puellam solitariam, in domus suae penetralibus absconditam, a parentibus cautè custoditam, vel marito; quot lenae requiruntur, quot manuscula, diligentia, cursus & recursus? Quis verbis explicet quam caro emerit ambitiosus ascensum ad seculas quas tandem ascendit? quot adhibuit negotiationes, misit munera, nuntia? quam aptè consistunt illi, quando tandem demersi in infernum, infelices exclamant: *Lassati sumus in via iniquitatis & perditionis.* Quantum opera ponendum in familiaritate cum Regibus ac Principibus? Qui timores, quae sollicitudines? Quantum laboris impendendum, ut honorem tuum conferres incolorem, ne corruas? Non multa requiritur his capiendis metaphysica, oculos tuos converte tantummodo ad id quod in te ipso agitur & experiris. Utinam adverteres quam arduum tibi hæc terrena faceant negotium ut ea, consequaris, possideas, conferres!

IX.
Illis difficilis est aquatum haustus.

Sap. c. 5. 7.

Planè mirabilem de hoc habemus lectionem ex D. Augustini, Refert hic Treviris illustrissima civitate Germaniæ festa iustituta solemniora, ubi tum temporis Imperator totaque Cunde duobus residerebat. Illucet dies assignatus, adest Im-nobilibus perator, cateruà, sua digna maiestate socia-

Lib. 8.
Confess. c. 6.

tus, Inter aulicos Imperatorem usque ad theatrum deducentes, duo erant, qui vel talia videre spectacula fatigati vel tædiofi, vel humore quodam afflicti melancholico (valde familiari regum palatia frequentantibus, & quando modicus est, non est incongruus, rebus huius mundi considerandis) vel ex divina dispensatione, quâ Deus illis hoc inspiravit, quod credo probabilibus, ut illis divinam impertiret gratiam, omisis spectaculis ad quosdam inter sylvas hortos secesserunt anxiore animi recreandi gratiâ. Horum D. Augustinus non refert qualitatem, sed ex historia colligit illos fuisse stemmate nobiliores, quandoquidem famularentur ipsi Imperatori, & ad intimam eius aspirarent amicitiam: nec non opibus abundantiores circumfluere, cum aula sustinerent gravissimas expensas: Se iactabant esse paronymphos, quandoquidem illis diebus eorum matrimonia essent concludenda. Invenit igitur sibi in vicem manibus hortos illos perambulantes, turgiolis occurrerunt Monachorum, quos aureis illis seculis inter memorum umbras creabat Deus apium examen celestem, qui mundo renuntiantes, inter divinos flores opum suum conficiebant; Facultatem visitandi domum petierunt, pauperem quidem exterius, sed æternis interioribus opibus prædiumem; Inter hat librum repererunt in cella cuiusdam monachi, in quo scripta legebatur vita magni illius, cœnobiarche D. Antonij, quem celebrant ut cœmi decus, solem. Ægypti lucidissimum, Docem in vicium cunctisque diaboli fraudibus, viribusque superiorem, totius inferni terrorem, mundi spectaculum, Sufficit de illo dixisse, quod vita eius talis sit, ut conscripta, & ab illis perlecta mundi fluctibus demersis, efficax fuerit, ut illos vndeque commutare: ita ut qui illam *legebat exterius, mutaretur intus, & exeret mundo mens eius.*

Inter alios mirabiles effectus quos vtilis illa produxit lectio, hanc esse novimus, quod tenbras & cœcitatem ab eorum depulerit intellectu, lucemque infuderit, ut tales proferret alteri rationes: *Dic quasi te omnibus istis laboribus nostris, quo ambimus pervenire? Quid querimus? Cuius causa militamus? Maior est peccatoris in palatio spes nostra, quam ut amici Imperatoris simus? Et ibi, quid non tam fragile, plenumque periculis? Et per quos pericula pervenitur ad maius periculum? Et quamdiu istud erit? Amicus autem Dei, si voluero, ecce nunc sicut Micharissime,*

rissime sodalis intime, *Nostri istis laboribus quid ambimus?* ad quid tendimus? labores eius, qui palatia cœtatur non sunt vulgares. Illos ignorat, qui sole oriente, ad vsq̄ occidentem ligone distenditur, cum terræ locustæ doritic, fumi- let & ille qui mare nauigio perfulcaus, eius fluctibus modò in alteram partem ventis agita- tus abripitur.

71. Proh quales labores: *Nostri istis laboribus.* Sine mercede laborare, quinimo expensas faciendo, bona consumendo: sine premio militare, affligi & gratiam ostendere faciem, ingrati- tudinem adorare, landare peruersitatem, ignoran- tiam admirari, illi placere, qui tibi displicet, cui tu displicet: *Nostri istis laboribus quid ambimus* & quando quod præcedimus, allequimur: *Et quando hoc eris?* Inuentus atteritur infelici- ter, vires enervantur, sanitas perditur, opes dissipantur, cœctus accelerat & spes promif- saque non adimplentur. Et obtentâ tandem hæc amicitia, *Quid non tam fragile, plenumque periculis?* Nullus periculosus patet portus tempe- ratibus, ubi naufragia sunt communiora, magisque timenda, quam in ipso cursu agone, in ipsa navigatione. Hic suspiciones, timores opinionones, invidiæ, amulationes pectus inquietant, formam impediunt, cor sic, ut nihil magis, excruciant: porro inquit: *Amicus autem Dei si voluerit ecce nuncio fit.* Et addit, quæ comparatio Regis cœlestis ad terræ Principem? amicitia ad amicitiam? commodi ad commodum? dura- tionis ad durationem? obtinendi ad obtinen- dum? Si voluerit illud quam primum obti- nuerit. O sensus, ô intellectus humanus, vbinam es? O ratio male impensa, quid dormis? O cœcos mortales, qui tantum cœcutimus, ut gra- uissimos & maximos impendamus labores, rebus adeo inutilibus obtinendis. Vtinam quis hanc perpetuâ recoleret memoriâ sententiam: *Amicus Dei, si voluerit, ecce nuncio fit.*

Fuit autem tam efficax hic nobilium ad inui- cem discursus, ut eadem horâ in eodem mona- sterio, vbererat, non tueretur ad ciuitatem, non petita ab imperatore licentiâ, quibus cœlestis sufficiebat, ne quidem de loco digressi cultiores mundi vestes in pauperem habitum, palatium in claustrum, Casarem terrestrem in coelestem permutarint, quod reliquum erat vitæ diuino consecrantes obsequio: quò cognitò sponsa idem vitæ genus sunt am- plexu seque Deo sponfas obtulerunt. O miseros vos & infelicibus infeliciores, qui per mundum

vagamini, mille turbati sollicitudinibus, an- gustiis, ærumnis, timoribus, suspitionibus, periculis, impensis; vobiscum inite ratio- nem, vos ipsos interrogate: *Die, queso te omnibus istis laboribus nostris, quò ambimus peruenire? Quid quarimus? Cuius causâ mili- tamus?* O mollissime Pepo tuis istis laboribus adeo duris ac molestis, qua noctu peruigil dis- curris, ut vespertilio, grauiori ferri pondere onustus, quam equus sufferre possit, opes, salu- temque dilapidans, lenas Satanæ tibi sollici- tans, tibi præcauens, mille periculis expositus, quid queris?

In quem finem laboras, nisi ut vilem assequaris voluptatem, quam si consequaris, in momento transit, factus inimicus Dei, captiuus Satanæ, diaboli præda, pullus inferni, flammis cœca sem- pirernis. Tu quoque auare, dolium inexplebile, tuis istis laboribus, rabidis curis, negotiis, cœtra- ctibus, cupiditatibus, anxietatibus, quid intendis, nisi abiectas diuitias, quas cum obtinueris, con- tinuò cogaris relinquere, ita ut nec tibi liceat earâ vel actionem deferre, te namque eiciant & in sepulchrâ iniiciant paupere viliq̄que amiculo contentum, & solâ, quæ corpus cooperiat, terrâ omnium mercedem soluent vilissima. Tu quo- que dignitatum ambitiosissime Iouis sandalium (a) quid tuis istis ambis laboribus, quibus modò hunc, modò alterum adoras i dolôlatra, munera largiris copiosa, mille turbatus inquietudinibus istis tuis laboribus, nisi statum venti, qui ob- tentus inter manus citius euanescit, quam aquarum bulla quæ nihil inanius. Sunt aquæ illæ haustu difficillimæ, non leues poscentes occu- pationes, requiruntur hydrix, funes, motus brachiorum; & hæc est aquarum terræ prima conditio.

XI.
Mundi
bona ob-
tentu dif-
ficilia.

(a) Papa
viens.

§ 26. Bibit ipse & pecora &c. sitiet iterû:

*Secunda conditio: quod sint iumentis ho-
minibusque communes. Tertia: quod sitim
non extinguant, imo prouocent illis quos Iob
vidit in hoc mundo meridiantes.*

Secunda vobis proponitur aquarum condi- 76
tio, scilicet quod sunt animalibus & homi- 1.
nibus communes. Ex illis (inquit) *Bibit Anima-
Iacob ipse, & filij eius, & pecora eius.* Hæc con-
ditio laborant mundi bona, delicia, volupta-
tes, venustas, fortitudo, sanitas, bona sunt hæc ho-
minibus, &